

**L'AUTOR DECLARA QUE
ELL HAURIA ESTAT
DESERTOR**

Jaume Oliveras
i Costa

Escriptor

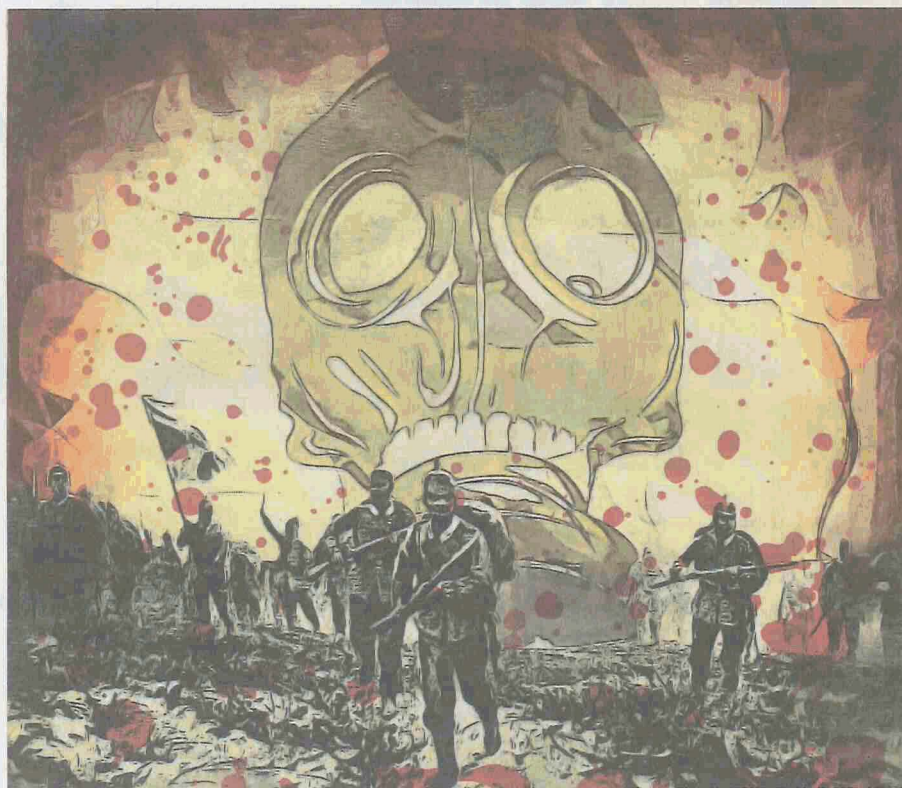
El '14' de Jean Echenoz

La memòria és persistent i els fets cabdals sempre retornen. En l'imaginari col·lectiu, el record com a lligó magistral i la realitat que aquella màxima marxista leninista dels dos passos endavant i un enrere obliga a la constant reflexió, si no es vol convertir aquesta asseveració en un perillós un pas endavant i dos enrere.

HEM PARLAT, EN PARLEM i en parlarem, del tràgic 1914, un any del qual ara complim el centenari. Un tens i delicat equilibri semblava conviure en l'Europa de l'època, però la teoria de les fitxes del dòmino imposà el desordre, quan la caiguda d'una d'elles s'emportà la resta. Sarajevo donà el tret de sortida i els esdeveniments s'acceleraren sense aturador. La Gran Guerra crearia un món nou i enterraria definitivament els aspectes emotius que encara podien tenir alguns conflictes bèl·lics. Tal fou la brutalitat del canvi d'escenari que, per contra, també originà el pacifisme com antídoto i la capacitat de rebel·lió contra el fatalisme.

JEAN ECHENOZ, una de les més reputades figures de les lletres franceses, diu que no tenia massa interès en escriure sobre la guerra dels seus avis, fins que un dia li caigué a les mans el dietari d'un oncle avi de la seva companya, una espècie de diari de campanya que el feu reflexionar sobre el dia a dia d'aquells que foren els peons de la gran partida. La lectura l'atrapà i l'endinsà en la petita història dels protagonistes anònims, fins imaginar i sentir "el dolor, la pudor o la por que van patir els soldats enmig d'uns camps que podrien ser els de qualsevol dels nostres pobles". Després, un petit relat que no arriba a les 125 pàgines condensa una seqüència que sembla tangencial però que arriba al moll de l'os del conflicte, de qualsevol conflicte, i fa de 14 -aquest és el títol de la novel·la- una obra excepcional.

DES D'UN PETIT TOSSAL de la Vendée, un jove contempla, el primer dia d'agost del 1914, "una rastellera de cinc o sis veïnats, conglomerats de cases baixes arraimades sota un campanar" i ende-

LLUÍS ROMERO

vina que és davant un paisatge agradable, que es trenca per la llunyana crida del sometent. I amb una rapidesa vertiginosa, cinc joves amics del poble es troben al mig d'un conflicte que els supera, a les Ardenes, i amb dos d'ells, germans, pensant en la mateixa noia que ha quedat al poble. Un paisatge inesperat i la incertesa de si tornaran a casa, als veïnats on ara "només hi resten els vells, els invàlids i algun gos, lligat o no, que deambula pels carrers". La caiguda dels grans imperis i la creació de l'Europa moderna fou el re-

Converteix 15 petits capítols en la descripció d'un panorama terrible i una reflexió a favor del pacifisme i un rebuig total a qualsevol forma de violència

sultat del conflicte, però l'element fonamental cal emmarcar-lo en el fet que la Gran Guerra fou la guerra que canvià la història de les guerres. Un esdeveniment que significà la més gran de les carnisseries de qualsevol conflicte (10 milions de morts, 8 de desapareguts i 18 de ferits), i que aportà a la batalla elements absolutament nous: el gas, l'armament modern i l'aviació.

"TENINT EN COMPTE QUE TOT AIXÒ ja ha estat descrit mil vegades, potser no val la pena entretenir-se més en aquesta òpera sòrdida i pudent", escriu Echenoz; i converteix 15 petits capítols en la descripció d'un panorama terrible i una reflexió a favor del pacifisme i un rebuig total a qualsevol forma de violència. No és estrany que l'autor declari que, en aquella situació, ell hauria estat desertor, però també sap que després de quatre anys de brutalitat, mentre es desenvolupava la batalla de Mons, la darrera del conflicte, el naixement d'un infant fa albirar un futur millor.

De set en set

J.J. Navarro
Arisa

L'efecte Sotxi

La ciutat russa de Sotxi està celebrant els Jocs Olímpics d'hivern fins al dia 23 de febrer. L'esdeveniment, concebut com a aparador global del ressorgiment de Rússia com a gran potència, és la cita olímpica més cara de la història. Fa anys, el president rus, Vladímir Putin, va dir que el seu país pensava gastar-se 12.000 milions d'euros en els Jocs. Finalment, han costat més de 50.000 milions. Les dimensions faraòniques de la cita olímpica han donat lloc a quelcom que els economistes anomenen ja "l'efecte Sotxi"; és a dir, l'estreta relació entre construcció pública i corrupció. Aquest és un procés ja ben conegut a altres països, com ara aquí mateix, on l'actualitat ha estat molt ocupada amb les irregularitats provocades durant els

L'efecte Sotxi ha posat en relleu la relació entre construcció pública i corrupció

anys de la bombolla immobiliària. Els projectes de construcció promoguts oficialment deixen moltes portes obertes a la corrupció. Per començar, la mida i la dispersió dels organismes reguladors i executors, que fan que les comissions a repartir siguin tan voluminoses com sucoses. La multiplicació dels projectes constructius té també un efecte multiplicador de la corrupció, perquè una gran quantitat de projectes augmenta el volum del negoci i facilita l'ocultació dels fons públics que es perden en corrupció. Finalment, la construcció i les seves seqüeles de corrupció -típiques, encara que no sempre, dels estats amb un règim autoritari, com ara la Rússia de Putin- tenen l'efecte de no deixar cap benefici a llarg termini a l'economia nacional. Un cop acabats -o no- els grans projectes i repartides les comissions als corruptes, resta molt poc o gens per invertir en altres conceptes i serveis. Com ara l'educació o la sanitat. Així, l'efecte Sotxi deixarà a Rússia excel·lents instal·lacions per als esports d'hivern, però sense els mestres que farien falta.

EN
SÍSIF

Jordi
Soler

